

hozzátette: „A mi Urunk, Jézus Krisztus nevében megparancsolom nektek és vezéreteknak, hogy ne kínozzátok jobban őt, mint annak előtte.” A démonok ekként feleltek: „Te vagy-e vajon a Mindenség Ura, hogy szavadnak engedelmeskednünk kellene?” „Én az Ő szolgálója vagyok, és bármit is parancsolok, az Ő nevében parancsolom. Az én szolgálatom ama dolgokban nyilvánul meg, amelyeket Ő jelölt ki számomra.” – hangzott a válasz. A démonok egészen addig követték őt, amíg már nem láthatta Júdást. Azután visszatértek a sziklához, és hatalmas ordítózás kíséretében, rettentő erővel ragadták magukkal a szerencsétlen lelket.

26.) Pál Remete Szigete¹

Szent Brendan és bajtársai Isten dicséretét zengve hajóztak tovább dél felé. A harmadik napon messze déli irányban kicsinyke sziget tűnt fel. A látvány hatására a testvérek kezében felgyorsult az evező, és egyre közelebb kerültek a szigethez. Szent Brendan így szólt hozzájuk: „Férfiak, testvéreim, ne feszítsétek túl testi erőtöket. Anélkül is elég nehéz a munkátok. Az eljövendő Húsvétkor lesz hét esztendeje annak, hogy elhagytuk szülőföldünket. Most találkozni fogtok Pállal, a lelki remetével, aki már hatvan esztendeje él ezen a szigeten mindenféle testi táplálék nélkül. Az előző harminc évben egy állat látta el táplálékkal.”

¹Remete Szent Pál alakja rendkívül népszerű volt Írországbán (Ryan, i.m., 198. o.), hiszen az írek igen fogékonyak voltak a remeteség eszményére. A számukra sivatagként szolgáló Atlanti óceánt népesítették be méhkas alakú kunyhóikkal (*cloncháin*). Ebben a történetben Szent Pál sivatagi remeteségéből az Atlanti óceán egyik kicsiny szigetére kerül, és kiderül róla, hogy még Szent Patrikot is ismerte! Ezt a jelenetet az *Immram Húi Corra* történetben is megtaláljuk (Stokes, RC 14/1893). Az is gyakran felbukkanó elem az ír hagiográfiában, hogy a szentek ellátogatnak egymáshoz.

Amikor a sziget partjához értek a szikla magassága miatt nem találtak alkalmas helyet a kikötésre. A sziget kicsi volt és kör alakú – kerülete úgy két kilométer lehetett. Felszínét nem borította termőföld; inkább kovakövhöz hasonló csupasz sziklának látszott. Méreteit tekintve ugyanolyan hosszú volt, mint amilyen széles, illetve magas. Miután bárkájukkal teljesen körülhajózták a szigetet, felfedeztek egy rettentően keskeny kikötőhelyet, ahol éppen csak a hajó orra férhetett be, és így a kiszállás igen körülményes volt. Szent Brendan így szólt testvéreihez: „Várjátok meg itt, amíg visszatérek hozzátok. A sziget lakójának, Isten emberének engedélye nélkül nem léphettek partra.”

Amikor a tiszteletreméltó atya a sziget tetejére ért, annak napkeleti oldalán két barlangot pillantott meg. Bejáratauk egymással szemben nyílt. Egy apró forrást is felfedezett, amely kerek volt, mint egy tányér, és a Krisztus katonájának lakhelyeül szolgáló barlang bejárata előtti sziklából fakadt. Amint a forrás túlsordult, a szikla rögvest elnyelte a vizet. Szent Brendan éppen az egyik barlang bejárata elé érkezett, amikor a másiktól előbújt az idős remete, és e szavakkal üdvözölte: „Óh, milyen jó és örömteli, ha a testvérek egyetértésben élnek együtt.”¹

Majd megkérte Szent Brendant, hogy utasítsa a testvéreket, jöjjenek fel hozzá a bárkából. Amint a testvérek átölelték a remetét és helyet foglaltak, ő mindegyiköjüket nevéen szólította.² Hallván ezt, a szerzetesek igen elcsodálkoztak nem csupán isteni hatalmán, hanem ruházatán is. Haja, szakála és egyéb szőrzete teljesen betakarta testét, egészen le a talpáig. Magas kora miatt minden szőrzete olyan fehér volt, mint a hó. Csupán arcát és szemét láthatták. Saját szőrzetén kívül más ruházatot nem viselt. Szent Brendan ezt látván a lelke mélyéig elkedvetlenedett: „Jaj nekem, ki szerzetesi csuhát viselek, és szerzetesi létemnél fogva számtalan kötelezettségem akad. Ím, itt ül előttem egy még testiségében élő ember, aki már angyali állapotra jutott, és a test bűneitől érintetlen.” A remete így szólt Szent Brendanhoz: „Tiszteletreméltó Atyám, mily nagyok és bámulatosak a csodák, melyeket Isten csupán néked nyilatkoztatott ki és senki másnak a szent atyák közül! Szívedben azt mondd, nem érdemled meg a szerzetesi csuha viselését. Te azonban több vagy egyszerű szerzetesnél! Egy szerzetes saját kétkezi munkájával dolgozik azért, hogy felruhazza magát. Isten azonban, kifürkészhetetlen titkai folytán, hét esztendőn át táplált és öltöztetett téged és társaidat. Én, szerencsétlen, pedig itt ülök, szőrzetemet leszámítva meztelenül, mint egy madár ezen a sziklán.”

¹Zsolt 133,1.

²A szent megérzi a másik érkezését, ismeri a nevét, holott előtte soha nem látta. Remete Szent Pál Szent Antalt is saját nevéen szólította, amikor az meglátogatta őt. (Legenda Aurea, i.m., 41. o.)

Szent Brendan a remete jövetele felől érdeklődött, kérdezte honnan jött, és mióta él ilyen életet. A másik ekként felelt neki. „Ötven esztendeig Szent Patrik monostorában nevelkedtem,¹ és a szerzetesek temetőjének öre voltam. Egy napon aztán, amikor előljárom kijelölte a helyet, ahol az éppen akkor elhunyt testvérünket kellett eltemetnem, egy ismeretlen öreg jelent meg előttem, és így szólt: – Ne áss itt gödröt, testvérem, mert ezt a temetkezési helyet másnak szánták. – Én csodálkozva kérdeztem: – Ki vagy te, atyám? – Ő így felelt: – Miért nem ismeresz meg? Vajon nem én vagyok-e a te apátod? – Erre én: – Szent Patrik, az apátom? – Ő pedig így válaszolt: – Én vagyok. Tegnap haltam meg. Ez a hely a nekem rendelt temetkezési hely. Amott készítsd el testvéred sírhelyét, és senkinek ne áruld el, amit most elmondtam neked. Holnap ellenben menj le a tengerpartra. Ott találsz majd egy bárkát, abba szállj be. A bárka el fog vinni arra a szigetre, ahol halálod napjára várakoznod kell.

Másnap reggel a szent atya parancsának engedelmességgel lementem a mondott tengerpartra, ahol valóban megtaláltam a bárkát, amiről jövendölt. Miután beszálltam, három napon és három éjen hajóztam a tengeren. Hagytam a bárkát, menjen amerre a szél viszi. Majd a hetedik napon megpillantottam ezt a sziklát. Nyomban kiszálltam, a bárkát pedig a lábammal elrúgva útjára bocsátottam, térjen vissza oda, ahonnet érkezett.² Láttam, hogy a tenger síkságán barázdákat hagyva maga mögött szántja a hullámokat hazafelé. Én azonban itt maradtam. A kilencedik imaóra körül egy vidra bukkant fel a tengerből, és élelem gyanánt szájában egy hallal jelent meg a parton. Két hátsó lábán járva a mellső mancsaiban egy nyaláb tűzgyújtásra alkalmas gallyat is hozott. Elém tette a halat meg az aprófát, majd visszatért oda, ahonnet érkezett. Fogtam egy vasat, hozzáütöttem egy tűzkövet, és az aprófával tüzet raktam, majd a halból ételt készítettem magamnak. Így ment ez harminc esztendőn át – ugyanazon szolgáló minden harmadik napon megjelent ugyanazzal a táplálékkal, azaz egy hallal, amely elegendő élelemül szolgált három napig. Minden nap egyharmad halat ettem meg. Isten kegyelme folytán szomjúság sohasem gyötört – de vasárnaponként a közsiklából vékony sugárban víz csörgedezett; ihattam belőle, és megtölthettem vele edénykémet, hogy legyen mivel kezem mosnom. A harminc esztendő elteltén találtam rá erre a két barlangra és a forrásra. Most ebből élek. Hatvan esztendeje e forrásból táplálkozom anélkül, hogy más egyéb ételmet magamhoz vennék. Kilencven esztendeje vagyok a szigeten, harminc esztendeig táplálkoztam hallal, és hatvan esz-

¹Talán a híres armaghi (Észak-Írország, Armagh m.) kolostorra utal, amely a patriki tértítés központjaként leginkább kapcsolódik a szent nevéhez.

²Hasonló történet ismert a híres ionai kolostort alapító Szent Kolumbáról. A legenda szerint ugyanis a szigetre érkezés után Szent Kolumba szerzetesei elásták a csónakot, nehogy kísértésbe essenek. Ld. Adamnan's Life of Columba, Founder of Hy. Ed. by W. Reeves. (Edinburgh, 1874). Heist, i. m., 367. o.

tendeje élek azon a táplálékon, amit e forrás biztosít számomra. Szülőföldemen ötven esztendőöt éltem le. Így éveim száma mostanáig összesen száznegyven. Nincsen egyéb dolgom, minthogy testben várakozom ítéletem előre megígért napjára. Ti azonban induljatok útnak szülőföldetek felé. Töltsétek tele edényeiteket a forrás vizével, mert egy Nagyszombatig tartó negyvennapos utazás áll még előttetek. A Nagyszombatot, Húsvét vasárnapját és a húsvéti ünnep többi napját ott fogjátok eltölteni, ahol az előző hat esztendőben. Azután szolgálótok áldását véve felkerekedtek a Szenteknek Ígért Föld felé. Negyven napig maradtok azon a szent szigeten, majd pedig atyáitok Istene, biztonságban és sértetlenül, visszavezérel benneteket szülőhazátokba.”

27.) Ismét a Juhok Szigete, Jasconius és a Madarak Paradicsoma

A remete áldásával Szent Brendan és testvérei elhajóztak dél felé, hogy a nagybőjti negyven napot a tengeren töltsék. Bárkájukat erre-arra sodorta az ár, táplálékul pedig csupán az Isten remetéjének szigetéről hozott víz szolgált. Bár ebből is csupán minden harmadik napon ittak, mégsem gyötörte őket éhség, vagy szomjúság; végtelenül boldogok voltak.

Ahogy azt Isten embere megjövendölte, Nagyszombaton megérkeztek szolgálójuk szigetére. Amikor az ismert kikötőbe értek, a szolgáló örvendezve sietett üdvözlésükre, és karját nyújtva mindnyájukat kiségitette a bárkából. A megszentelt nap Istentiszteletének elvégzésével vacsorát terített eléjük. Beesteledvén bárkába szálltak, ám ezúttal a szolgáló is velük tartott.

Alighogy kihajóztak, szokásos helyén rátaláltak az óriáshalra. Annak hátán zengték az Úr dicséretét egész éjjel és másnap a reggeli misék idején. Mise után Jasconius, hátán a bárkával, nekiindult, mire a testvérek, akik Szent